

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاښت تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم ویر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: محمد ایاز نوری
نویسنده: شهزاده داکتر احسان الله "د افغانستان"
۲۵ اپریل ۲۰۱۰

King Aman Ullah Khan Ghazi in
Rome - Italy 1951
Photo from: Ayaz Noori

اعلیحضرت امان الله خان غازی در روم
سال ۱۹۵۱ع

پیغام والا حضرت شهزاده داکتر احسان الله خان "د افغانستان"
به مناسبت پنجاهمین سالگرد درگذشت محصل استقلال افغانستان

اعلیحضرت امان الله خان غازی

هموطنان، برادران و خواهران کشور ما افغانستان عزیز!
بعد از عرض سلام و آرزوهای نیک به هر یک شما!

امروز ۲۵ اپریل ۲۰۱۰م که برابر است با پنجاهمین سال وفات پدرم، شاه بزرگ افغانستان، اعلیحضرت مرحوم امان الله خان غازی، خواستم این یاد بود بزرگ را با هر افغان وطن دوست آزاد و ترقی خواه افغانستان شریک بسازم. پنجاه سال قبل از امروز، البته در همین روز ۲۵ اپریل یک مرد افغان، پادشاه سابق افغانستان و یک شخصیت نهایت طرفدار استقلال و آبادی کشور ما در یک مملکت بیگانه وفات نمود.

شاه امان الله خان به تاریخ ۲۰ فیروی سال ۱۹۱۹م رسماً پادشاهی افغانستان را قبول کرد. او عقیده داشت، تا کشورش استقلال و آزادی نداشته باشد، امکان ترقیش ناممکن است، بناءً به همان تاریخ مستقلیت افغانستان را اعلان کرد. شاه در یک خطابه خود گفت: «میخواهم یک پادشاه آزاد در یک مملکت بالکل مستقل باشم و شمشیر خود را از غلافش کشیده اظهار کرد: تا افغانستان کاملاً از استعمار انگلیس آزاد نشود، من این شمشیر را در غلاف نخواهم کرد و بیانیۀ خویش را به این گفتار ختم کرد:

افغانستان برای افغانها...!»

اما دولت امپراتوری انگلستان این حرکت شاه جدید افغانستان را قبول نکرد، که بعداً بتاریخ ۷ ماه می سال ۱۹۱۹م جنگ بین طرف ها شروع شد. سپاهیان افغان با وجود نداشتن اسلحه کافی دلیرانه جنگیدند و تا پایان جنگ مقاومت خویش را حفظ کردند و شهادت خویش را نشان دادند. بعد از مذاکرات طولانی بتاریخ ۸ اگست سال ۱۹۱۹م یک قرار داد صلح امضاء شد و دولت امپراتوری انگلستان آزادی کامل افغانستان را به رسمیت شناخت. تمام طبقات جامعه افغانی و اقوام مختلف افغانستان ازین اقدام و پیروزی پادشاه افغانستان استقبال و خوشی زیادی کردند. غازی امان الله خان گفت: ما از اقوام مختلف بوده، پشتون، تاجک، هزاره، ...، اما ما یک ملت هستیم، همه ما افغان هستیم و یک وطن مشترک داریم، که افغانستان است. بعداً گفت: اردوی دلیر ما با یاری ملت قهرمان ما این حق آزادی ما را بدست آورد، فعلاً ما دارای حاکمیت مطلق خودی میباشیم. ما ازین بیعت تابع یک نظام قانونی هستیم. کسانی که در جنگ استقلال شهید شده اند، ایشان حق بزرگ بالای ما دارند و ما نباید آنها را فراموش کنیم. ما همه ما در حصول آزادی کشور ما مدیون ایشان هستیم.

بعد ازین فتح سیاسی اعلیحضرت امان الله خان غازی توانست تمام انرژی خویش را به وظایف مهم ترقی و پیشرفت اوضاع کشور تمرکز بدهد. پروگرام اعلیحضرت چهار هدف داشت:

۱- حصول استقلال سیاسی افغانستان و شناسائی کشور به تمام ممالک جهان

۲- عصری ساختن و ساختمان مجدد افغانستان

۳- ریفورم های اساسی مثل تصویب قانون اساسی برای اولین بار در کشور

۴- در دراز مدت توسعه مناسبات با دیگر کشورهای اسلامی

شاه امان الله خان میگفت: ما از ده الی پانزده سال به همکاری خارجی ضرورت داریم، بعد از آن افغانستان باید کلاً خود کفا و به خود متکی باشد و تمام احتیاجات خود را خود تهیه بدارد.

هدف اول:

حصول استقلال سیاسی از برتانیه، که صورت گرفت و شناسائی بین المللی افغانستان در ظرف چند سال هم به شکل احسن آن پیش رفت. و ممالک معتبر آن زمان در همان مدت چند سال دولت امانی، نمایندگیهای سیاسی خویش را در کشور باز کردند.

هدف دوم:

برای پادشاه بسر رساندن هدف دوم مشکل بود. چونکه اجرای این مرام در موجودیت رسوم قبائلی و قبیلولی و قدیمی آسان نبود. اما با وجود این موانع از نظر سیاسی و اداری، قانونی ساختن زندگی یک ملت و ازان جمله توشیح قانون اساسی افغانستان و در حدود هشتاد قانون کوچک دیگر بود. یک حکومت اساسی و مجلس وزراء و دعوت لویه جرگه مثل یک پارلمان موقت تصویب شدند. شاه غازی مخصوصاً عمیقاً آرزوی پیشرفت علم و معارف را داشت و عملاً هم برای معارف مملکت کار جدی را آغاز کرد.

هدف سوم:

نسبت به هدف دوم ساختمان کشور از نظر اقتصادی و بنیادی به کمک و همکاری کشورهای پیشرفته، زود تر و آسانتر بود. حکومت افغانستان اشخاص فنی مثل، انجیران، مهندسان ساختمان، طبیبان، متخصصان زراعت را از ممالک خارجی، خصوصاً اروپائی، دعوت کرد، که کشور افغانستان را در راه پیشرفت کمک کنند. در تأسیس کردن یک کشور قوی و پیشرفته و به خود متکی، درین زمان جدید شخص خود پادشاه تمام پروگرام را مستقیماً تعقیب و نظارت میکرد. و همراه مثلاً با مهندسان راهسازی در ولایات مختلف کشور شخصاً تشریف برده و صورت

پیشرفت کار را مشاهده میکرد. در نظر اعلیحضرت غازی شهر مدرن دارالامان در کابل باید شروع و سرآغاز ترقی و آبادی آینده افغانستان میبود. و کابل شهر مقبول و تاریخی، پایتخت مملکت باید باقی میماند.

هدف چهارم:

امان الله خان غازی تصمیم گرفت، که به مرور زمان ممکن، کشور را از نفوذ کشورهای غربی خارج ساخته و به کشورهای اسلامی آسیائی نزدیک شود. که این پروگرام در اجندای آینده شاه جا داده شده بود. چونکه دران زمان در سال ۱۹۲۰م افغانستان یگانه کشور مستقل و دارای استقلال در منطقه بود. مثلاً: ترکیه بعد از جنگ عمومی اول هنوز زیر دست استعمار فرانسه و ایتالیا بود. ممالک عربی بین استعمارچیان انگلستان و فرانسه تقسیم شده بود. ممالک اسلامی در شمال افغانستان زیر استعمار شوروی روسیه اشغال بودند. و کشور ایران هم زیر نفوذ انگلیس و روسیه بود. فقط درین میان کشور عزیز ما افغانستان بود که به زعامت شاه امان الله خان غازی آزادی کامل خود را حاصل کرده بود.

آخرین کلمات اعلیحضرت امان الله خان غازی در ۱۹۲۹م، وقتی که مجبور به ترک مملکت عزیزش شده بود:

« این آخرین روز است که شما دست پادشاه خود را فشار میدهید. البته من نمیتوانم تاریخ را فراموش کنم. مخصوصاً تاریخ دوره ده ساله پادشاهی من...! من کوشش کردم وطنم را از لحاظ سیاسی، اقتصادی، کلتوری و اجتماعی ترقی بدهم. آرزو داشتم در یک افغانستان قوی و مستقل که دران همه با هم حقوق مساوی و سازش داشته باشند، با هم زندگی کنیم. درین دوره ده ساله خوشحال بودم که در سرنوشت مملکت خویش شرکت بکنم. مگر بدبختانه از داخل و خارج دشمن هانی داشتم که نمیخواستند، افغانستان ما یک کشور مستقل، آزاد و قوی باشد. » بعداً اضافه کرد:

« از تمام کسانی که در دور و پیش من بودید، تشکر میکنم، که درین موضوع پیشبرد وظایف ملی با من شریک بودید و برای آینده مملکت محبوب ما با هم بودیم و کار میکردیم. فراموش نکنیم که زیر اداره من کشور عزیز ما استقلال سیاسی خویش را پیدا کرد. و پیشرفت خوبی در قسمت سیاسی و اقتصادی کرد. فقط تاریخ آینده افغانستان میتواند یک داوری منصفانه به ارتباط ده سال دوران رهبری من بکند. امید دارم که نام من در افغانستان فراموش نشود.»

افغانان گرامی:

اینک که سال ۲۰۱۰م است، در داخل کشور، در اروپا و امریکا، مردم آزادانه از اعلیحضرت امان الله خان غازی و تقدیر میکنند و نام آن شاه وطنخواه و دلسوز را به نکوئی و افتخار یاد مینمایند. چنانچه خاطر نشان ساخته ام، با وجودی که حکومت های گذشته میخواستند، نام پدرم امان الله خان غازی را در داخل افغانستان از بین ببرند و اسم شهر دارالامان، مکتب امانی و غیره را تغییر بدهند، اما آن نام پادشاه غازی هر وقت در قلب افغانها زنده بود.

اعلیحضرت امان الله خان غازی بالاخره به تاریخ ۲۵ اپریل سال ۱۹۶۰م برابر با ۵ ماه ثور سال ۱۳۳۹ هجری در یک شفاخانه شهر زوریخ مملکت سوئیس، این دنیا را وداع کرد و برحمت حق تعالی پیوست. روح ایشان شاد و جنتها مکان شان باشد.

من به یاد دارم که پدرم اعلیحضرت غازی در روز آخر وفات ایشان فقط از افغانستان صحبت و یاد آوری میکردند، و پیهم میگفتند:

ای خدای من...

ای افغانستان من...

ای کابل...

ای پغمان و ای کوهسار دارالامان

ای افغانستان، که وطن من بود...

برادر بزرگ من شهزاده رحمت الله جان در اول تصمیم گرفته بود که جنازه اعلیحضرت مرحوم را در قبرستان اسلامی در شهر روم ایتالیا به خاک بسپارد. که در عین زمان دولت ایتالیا جسد را به مدت سه روز به شکل رسمی نگهداشتند. درین مدت ضمناً از طرف دولت پاکستان پیشنهادی رسید، مبنی بر اینکه ایشان حاضرند تا جنازه اعلیحضرت را به پاکستان انتقال داده و مقبره ای برایشان اعمار نمایند.

با انکشاف چنین اوضاع، ملت افغانستان اعتراض کرد که چطور یک پادشاه نامدار افغانستان در یک کشور دیگری دفن شود. درین زمان پادشاه افغانستان محمد ظاهر شاه شرمید، و یک پیشنهاد دیگر را به شهزاده رحمت الله خان

کرد، تا شاه امان الله خان غازی را به وطن ایشان افغانستان جهت دفن کردن انتقال بدهند و در شهر جلال آباد در زیارتگاه پدرش امیر حبیب الله خان و برادرش شهزاده عنایت الله خان مدفون گردد. همان بود که بعد از موافقه شهزاده رحمت الله خان، دولت افغانستان یک طیاره مخصوص را به کشور ایتالیا فرستاد، و جنازه اعلیحضرت غازی به شهر جلال آباد رسانده شد.

در مدت سه روز اقامت جنازه شاه امان الله خان در شهر روم، حکومت ایتالیا نهایت احترام خویش را بجا کرد. تابوت شاه افغان را در سالون AR.- O۲ جا دادند که توسط دو تولی عسکر مخصوص گارد دولتی ایتالیا به رسم تیار سی و مسلح مراقبت و بدرقه میشدند. و زمانیکه تابوت را بیرون قصر بردند، یک دسته عسکر صد نفری به پادشاه سابق متوفای افغانستان سلام مخصوص اداء کردند.

در پایان این تجلیل از پنجاهمین سالگرد وفات اعلیحضرت مرحوم امان الله خان غازی، منحیث فرزند آن شاه مرحوم میخوام به زمامداران دولتی و حکومتی فعلی و آینده افغانستان برسانم، که شخصیت آزادی دوست، وطن دوستی و احساس خدمت به ملت افغانستان و نیت حقیقی اعلیحضرت امان الله خان غازی را برای ترقی و آبادی افغانستان همیشه نمونه مثال خویش قرار داده و به پیش بروند.

با احترامات افغانی

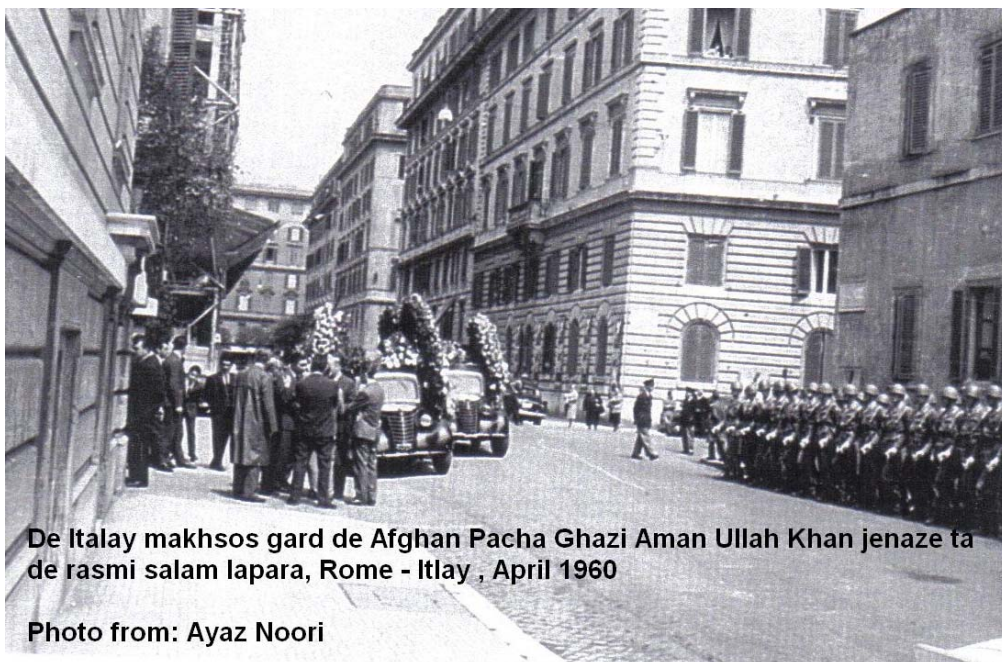
احسان الله (د افغانستان)
شهر جینوا - سویس
۲۵/۰۴/۲۰۱۰

Prince Ehsan Ullah d, Afghanistan
Geneve Suiss
۲۵-۰۴-۲۰۱۰

د غازی امان الله خان جنازه د ایتالیا هیواد د روم د الف و ۲ په ماڼۍ کې د
مخصوص گارد له خوا د بدرقه په حال کې ۱۹۶۰ کال
انځور د محمد ایاز توری له خوا

تابوت اعلیحضرت غازی امان الله خان در روم
در سالون مخصوص و مکمل
و با بدرقه گارد احترام
سال ۱۹۶۰ ع

De Italay makhsos gard de Afghan Pacha Ghazi Aman Ullah Khan jenaze ta
de rasmi salam lapara, Rome - Itlay , April 1960

Photo from: Ayaz Noori

تشییع جنازه اعلیحضرت غازی امان الله خان در روم
با مراسم خاص عسکری و با اسکورت گارد احترام
اپریل ۱۹۶۰ ع